

Kohner örökség megőrzése Szászbereken

Kaszás Veronika 2017-11-16 [Mintaprojektek](#), MNVH 1,187 Views

Ki is volt Dr. Báró Szászbereki Kohner Adolf (1866-1937)? Hogyan fonódott össze a neve Szászberek településsel? Ő volt az az ember, akinek munkája nyomán benépesült Felső-Szászberek, és a két évszázada még pusztaként jegyzett területen néhány év alatt országos hírű mintagazdaság létesült. Cselédlakások sorát építtette fel, melyekben több száz ember élt és dolgozott. Precíz, magas színvonalú és következetes munkájának eredményeként alakulhatott meg 1949-ben az önálló település, Szászberek. Bár a történelem forgatagában a Kohner örökség csaknem valamennyi Szászberekhez köthető tárgyi emléke megsemmisült, viszont máig a település ékessége az általa épített kastély és az egykor hintótároló épület.

Szászberek Község Önkormányzatának egy 2012-ben kiírt pályázat teremtett arra lehetőséget, hogy a **Kohner örökség megőrzése** címmel a több mint 100 éves "parádés kocsiszínt" fel tudják újítani. Az EGT Alapok Kulturális és természeti örökség megőrzését és megújítását célzó támogatás által az épített örökség és annak környezetének helyreállítását célzó fejlesztést tudtak megvalósítani. Felújításra került a település központjában, a templom mellett található Kohner kocsiszín épülete. A projekt további része a Szászberek történetében meghatározó szerepet játszó Kohner család, illetve elődeik örökségének bemutatását, valamint egy új, nagy befogadó képességű Közösségi Térnek a kialakítását célozza, amely a helyi társadalmi szervezetek együttműködését is szolgálja.

Az egykori hintótárolóban rendezvényterem, ún. cselédlakást bemutatni hivatott konyha, szoba, valamint raktár került kialakításra. A funkciók megválasztása során fontos szerepet játszott, hogy a hiánypótló céllal indított helytörténeti kutatások eredményeit szemléltetni tudják. Az épület északi oldalán található kisebb helyiségek a báró és családja cselédségének, vagyis a szászberekiek felmenőinek életét szándékozza bemutatni. A XIX. század végi, XX. század eleji cselédlakások berendezését, az akkori családok mindennapjait, a Kohner családot, a falu történelmét tájház kialakításával, állandó és időszakos kiállításokkal igyekeznek megismertetni a településre látogatókkal. Emléket állítottak a báró családjának, akik méltatlan feledésbe merültek holott Dr. Báró Szászbereki

Kohner Adolf nem csak a kor egyik legbefolyásosabb, leggazdagabb embere volt, hanem az egyik legbökezűbb mecénása is Magyarországnak. Többek között ő alapította a szolnoki Művésztelepet is.

Az épület központi részén létesített közösségi tér méretéből adódóan nagyszabású kulturális rendezvényeknek képes ideális feltételeket biztosítani. Ehhez kapcsolódik egy fogadótér, illetve a szociális helyiségek és az épület mögötti szilárd burkolatú parkolók. A kocsiszínhez tartozik egy felújított hintó is, amely az itt rendezett lakodalmak felejthetetlen kiegészítője. A színpad fűthető és összkomfortos, így a téli időszak is kiváló lehetőséget biztosít összejövetelek, bálók, rendezvények tartására. A kialakított cselédlakás alkalmas arra, hogy egy-egy rendezvény vagy látogató csoport az eredeti funkciójának megfelelően használja. A település lakosai segítséget adnak a régi szászbereki receptek szerinti sütéshez-főzéshez az épített kemencében, illetve a sparheltben. A szobában különböző hagyományos kézműves foglalkozásokat tartanak. A kocsiszín mellett fedett színpad található, ami közösségi rendezvények tökéletes kiszolgálását teszi lehetővé.

A projektnek köszönhetően sikerült felvenni a kapcsolatot a báró még élő rokonaival, akik közül többen a megnyitóra is eljöttek. Az eseményre sajnos nem tudott elutazni Charles Farkas, híres, Olaszországban élő szobrászművész, de telefonon üzent a vendégeknek és meghatódottsággal üdvözölte, hogy emléket állítottak a nagyapjának. A báró unokahúga, professzor dr. báró Kohner Éva, Londonban élő szemészprofesszor, 74 év után, a nyáron látogatott el a településre, ahol gyermekkorát töltötte. A bárónő felidézte, hogy Kohner Adolf kéthetente vasárnapi ebédre várta rokonait. Az ebédlőből a hatalmas kastélyparkra nyílt a kilátás. Az úszómedence, a tenispálya, a gyönyörű környezet feledhetetlen éveket, szép emlékeket nyújtott a család számára. Az országból egy kis táskával menekült, mélyén egy marék szászberki földet rejtő fadobozzal. Kislány korában ebbe a dobozkába gyűjtötte a mogorókat, ma ez az egyik legnagyobb kincse a múltjából Elégedetten nyugtázta, hogy évtizedek óta iskolának ad helyet a kastély, megmentve így az enyészettől. A bárónő eldöntötte: amíg él, támogatni fogja a szászbereki iskolát.

dr. Barancsi Ágnes

MNVH Jász-Nagykun-Szolnok megyei területi felelős